

HRVATSKI ZAVOD
ZA ZAPOSŁJAVANJE

MJERE AKTIVNE POLITIKE
ZAPOSŁJAVANJA IZ NADLEŽNOSTI
HRVATSKOGA ZAVODA ZA ZAPOSŁJAVANJE

Priručnik za dodjelu potpora za zelena i digitalna radna mjesta

Zagreb, travanj 2022.
mjere.hr

Financira
Europska unija
NextGenerationEU

SADRŽAJ

ZELENA RADNA MJESTA – NAČELA	3
Za koje gospodarske djelatnosti se može dodijeliti potpora?	4
Koja se radna mjesta mogu smatrati zelenima?	5
A. Poslovi u gospodarskim subjektima koji rezultiraju proizvodima/uslugama od koristi za okoliš ili koje pridonose očuvanju prirodnih resursa	6
B. Poslovi u gospodarskim subjektima koji doprinose zelenoj transformaciji poslovanja	20
Koja se radna mjesta neće smatrati zelenima?	22
Postupak dodjele potpore	24
Proces donošenja odluka	24
Što se očekuje od poslodavaca prilikom predaje zahtjeva?	25
DIGITALNA RADNA MJESTA – NAČELA	27
Za koje gospodarske djelatnosti se može dodijeliti potpora?	28
Koja se radna mjesta mogu smatrati digitalnima?	28
Postupak dodjele potpore	29
Proces donošenja odluka	29
Što se očekuje od poslodavaca prilikom predaje zahtjeva?	29
DODATAK	30
Okolišni ciljevi – razrada	31

**Zelena
radna mjesta
NAČELA**

Za koje gospodarske djelatnosti se može dodijeliti potpora?

Potpore se može dodijeliti gospodarskim subjektima čija se djelatnost može smatrati okolišno održivom u skladu s Uredbom (EU) 2020/852 o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja¹, i to ako:

◇ znatno doprinosi jednom od okolišnih ciljeva:

- ✓ Ublažavanje klimatskih promjena
- ✓ Prilagodba klimatskim promjenama
- ✓ Održiva uporaba i zaštita vodnih i morskih resursa
- ✓ Prijelaz na kružno gospodarstvo
- ✓ Sprečavanje i kontrola onečišćenja
- ✓ Zaštita i obnova bioraznolikosti i ekosustava

● ne šteti bitno niti jednom okolišnom cilju

Sljedeće gospodarske djelatnosti su isključene iz dodjele potpore temeljem načela “Ne nanosi značajnu štetu”, a u skladu s Obavijesti Komisije (2021/C 58/01) o tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete u okviru Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost²:

- ✓ aktivnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući daljnju uporabu
- ✓ aktivnosti u okviru EU-ovog sustava trgovanja emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti
- ✓ aktivnosti koje se odnose na odlagališta otpada, spalionice i postrojenja za mehaničku biološku obradu
- ✓ aktivnosti u kojima dugotrajno odlaganje otpada može uzrokovati štetu okolišu

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020R0852&from=HR>

² [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC0218\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC0218(01)&from=EN)

Koja se radna mjesta mogu smatrati zelenima?

Radno mjesto se može smatrati zelenim ukoliko radnik obavlja sljedeće:

A Poslovi u gospodarskim subjektima koji rezultiraju proizvodima/uslugama od koristi za okoliš ili koje pridonose očuvanju prirodnih resursa.

Ova radna mjesta su izravno povezana s poslovnim procesima koji rezultiraju zelenim proizvodima i/ili zelenim uslugama čijom prodajom gospodarski projekt ostvaruje prihode.

Dodatno su uključena radna mjesta koja se izravno odnose na procjenu usklađenosti s okolišnim standardima i provedbu okolišnih propisa/standarda, osiguravaju obrazovanje i obuku vezano uz zelene tehnologije i prakse te povećavaju opću razinu svijesti javnosti o pitanjima okoliša.

B Poslovi u gospodarskim subjektima koji doprinose zelenoj transformaciji poslovanja

Ova radna mjesta se izravno odnose na stvaranje i/ili održavanje ekološki prihvatljivih proizvodnih procesa ili smanjeno korištenje prirodnih resursa u gospodarskom subjektu.

Ekološki prihvatljivi proizvodni procesi i prakse su oni koji smanjuju negativan utjecaj na okoliš ili na prirodne resurse koji proizlaze iz proizvodnje bilo kojeg dobra ili usluge. Ovi proizvodni procesi i prakse uključuju:

- ◇ proizvodnju zelenih proizvoda i usluga za korištenje unutar gospodarskog subjekta
- ◇ korištenje metoda, postupaka, praksi ili tehnologija koje imaju pozitivan utjecaj na očuvanje okoliša ili prirodnih resursa.

Poslovi u gospodarskim subjektima koji rezultiraju proizvodima/uslugama od koristi za okoliš ili koje pridonose očuvanju prirodnih resursa.

Zeleni proizvodi i usluge mogu se svrstati u jednu ili više od sljedećih 4 kategorija:

1. Energija iz obnovljivih izvora i energetska učinkovitost (CILJ: Ublažavanje klimatskih promjena)

- ◇ Proizvodnja električne energije, topline ili goriva iz obnovljivih izvora energije, odnosno izvora koji su sačuvani u prirodi i obnavljaju se u cijelosti ili djelomično, posebno energija vodotoka, vjetra, neakumulirana sunčeva energija, biodizel, biomasa, bioplin, geotermalna energija itd.
- ◇ Proizvodi i usluge koji poboljšavaju energetska učinkovitost. Ovoj kategoriji pripada energetska učinkovita oprema, uređaji, zgrade i vozila, kao i proizvodi i usluge koji poboljšavaju energetska učinkovitost zgrada i učinkovitost skladištenja i distribucije energije, kao što su Smart Grids napredne elektroenergetske mreže.

2. Smanjenje i uklanjanje onečišćenja, smanjenje emisije stakleničkih plinova te recikliranje i ponovna uporaba (CILJEVI: Prijelaz na kružno gospodarstvo, Sprečavanje i kontrola onečišćenja)

Proizvodi i usluge koji:

- ◇ Smanjuju ili uklanjaju stvaranje ili oslobađanje zagađivača ili otrovnih spojeva odnosno uklanjaju onečišćujuće tvari ili opasan otpad iz okoliša.
- ◇ Smanjuju emisije stakleničkih plinova drugim metodama osim proizvodnje obnovljive energije i energetske učinkovitosti
- ◇ Smanjuju ili eliminiraju stvaranje otpadnih materijala; odnosno koji prikupljaju, ponovno koriste, obnavljaju, recikliraju ili kompostiraju otpadne materijale ili otpadne vode

3. Održivo upravljanje i očuvanje prirodnih resursa te prilagodba učincima klimatskih promjena (CILJEVI: Održiva uporaba i zaštita vodnih i morskih resursa, Zaštita i obnova bioraznolikosti i ekosustava, Prilagodba klimatskim promjenama)

Proizvodi i usluge koji čuvaju prirodne resurse. U ovu kategoriju uključeni su proizvodi i usluge vezane uz ekološku poljo-

privredu i održivo šumarstvo, ribarstvo, upravljanje zemljištem, upravljanje vodenim resursima, očuvanje bioraznolikosti.

4. Usklađenost s okolišnim standardima, obrazovanje te podizanje svijesti šire javnosti (horizontalno svi ciljevi)

Proizvodi i usluge koji:

- Provode okolišne propise/standarde
- Povećavaju opću razinu svijesti javnosti o pitanjima okoliša
- Osiguravaju obrazovanje i obuku vezano uz zelene tehnologije i prakse

PRIMJERI ZELENIH RADNIH MJESTA	
PODRUČJE	NAZIV RADNOG MJESTA
Energija iz obnovljivih izvora	Instalater/ka solarnih toplinskih sustava u gospodarskom subjektu koja (proizvodi) i instalira solarne sustave
Održiva opskrba i upravljanje vodama, gospodarenje otpadom te sanacija okoliša	Tehničar/ka u gospodarskom subjektu koja se bavi uporabom materijala
Zelene stručne, znanstvene, tehničke i obrazovne djelatnosti	Ovlašteni energetske certifikator u gospodarskom subjektu koja radi energetske certificiranje zgrada
Čista mobilnost	Industrijski dizajner u gospodarskom subjektu koja proizvodi, popravlja, održava, naknadno prilagođava, prenamjenjuje i nadograđuje niskougljična vozila i plovila
Zelena prerađivačka industrija/energija iz obnovljivih izvora	Drvno-ekološki tehničar/ka u tvrtki koja proizvodi sječku za drvnu biomasu

ZELENI SEKTORI

EKOLOŠKA POLJOPRIVREDA

Ekološki uzgoj je način poljoprivredne proizvodnje kojemu je cilj proizvodnja hrane primjenom prirodnih tvari i postupaka. Ekološka proizvodnja podrazumijeva poštovanje pravila ekološkog uzgoja koji su podložni nadzoru nacionalnih tijela. Navedeni propisi, kojima su uređena sva područja ekološke proizvodnje, temelje se među ostalim na sljedećim načelima:

- nije dopuštena upotreba GMO-a
- nije dopuštena primjena ionizirajućeg zračenja
- ograničena je upotreba umjetnih gnojiva, herbicida i pesticida

Proizvođači ekoloških proizvoda moraju razviti alternativne načine održavanja plodnosti tla te zdravlja biljaka, kao što su:

- primjena plodoreda kultura
- uzgoj biljaka koje vežu dušik i drugih usjeva za zelenu gnojidbu kako bi se obnovila plodnost tla
- izbjegavanje upotrebe mineralnih dušičnih gnojiva
- smanjenje utjecaja korova i štetočina upotrebom otpornih sorti te primjenom tehnika kojima se potiče prirodna kontrola štetočina

NKD KLASIFIKACIJA

0111	Uzgoj žitarica (osim riže), mahunarki i uljanog sjemenja
0112	Uzgoj riže
0113	Uzgoj povrća, dinja i lubenica, korjenastog i gomoljastog povrća
0114	Uzgoj šećerne trske
0115	Uzgoj duhana
0116	Uzgoj predivog bilja
0119	Uzgoj ostalih jednogodišnjih usjeva
0121	Uzgoj grožđa
0122	Uzgoj tropskog i suptropskog voća
0123	Uzgoj agruma
0124	Uzgoj jezgričavog i koštuničavog voća
0125	Uzgoj bobičastog, orašastog i ostalog voća
0126	Uzgoj uljanih plodova
0127	Uzgoj usjeva za pripremanje napitaka
0128	Uzgoj bilja za uporabu u farmaciji, aromatskog, začinskog i ljekovitog bilja
0129	Uzgoj ostalih višegodišnjih usjeva
0161	Pomoćne djelatnosti za uzgoj usjeva
0321	Morska akvakultura
0322	Slatkovodna akvakultura

INDIKATIVNA LISTA PROIZVODA/U SLUGA

Poljoprivredni proizvodi i proizvodi akvakulture proizvedeni po pravilima ekološkog uzgoja i pomoćne usluge

DODATNI UVJETI ZA GOPODARSKI SUBJEKT

Gospodarski subjekt mora biti upisan u Upisnik ekoloških poljoprivrednih gospodarstava

PRIMJERI RADNIH MJESTA

- Poljoprivrednici
- Uzgajivači, osoblje rasadnika, pomoćnici u rasadnicima, čuvari na selu
- Radnici na poljoprivrednom gospodarstvu

ODRŽIVO UPRAVLJANJE ŠUMAMA

Održivo šumarstvo odnosi se na upravljanje i korištenje šuma i šumskog zemljišta na način i stopom koja održava njihovu bioraznolikost, produktivnost, sposobnost regeneracije, vitalnost i njihov

potencijal za ispunjavanje, sada i u budućnosti, relevantnih ekoloških, gospodarskih i društvenih funkcija, na lokalnoj, nacionalnoj i globalnoj razini, a to ne uzrokuje štetu drugim ekosustavima.

NKD KLASIFIKACIJA

0210	Uzgoj šuma i ostale djelatnosti u šumarstvu povezane s njime
0220	Sječa drva
0240	Pomoćne usluge u šumarstvu

INDIKATIVNA LISTA PROIZVODA/USLUGA

- ◇ uzgoj drveća za pošumljavanje
- ◇ proizvodnja drvne biomase; ogrjevno drvo
- ◇ savjetovanje i ostale usluge u vezi s pošumljavanjem

PRIMJERI RADNIH MJESTA

- ◇ Šumarski radnici
- ◇ Upravitelji šuma
- ◇ Stručnjaci za zaštitu okoliša i zaštitu okoliša

ZELENA PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA

Zeleni proizvodi u okviru prerađivačke industrije smatraju se proizvodi koji posjeduju neke od sljedećih karakteristika:

- ◆ Proizvedeni su bez upotrebe otrovnih kemikalija i u higijenskim uvjetima
- ◆ Mogu se reciklirati, ponovno koristiti i biorazgradivi su u prirodi
- ◆ Dolaze s ekološki prihvatljivim pakiranjem
- ◆ Koriste najmanje moguće resursa za proizvodnju
- ◆ Imaju smanjen ili nulti ugljični otisak
- ◆ Imaju smanjen plastični otisak ili ga uopće nema

NKD KLASIFIKACIJA

NKD-ovi obuhvaćeni područjem C PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA

INDIKATIVNA LISTA PROIZVODA I USLUGA

- ◆ proizvodnja drvene sječke za biomasu;
- ◆ proizvodi za toplinsku i zvučnu izolaciju prvenstveno u zgradama: npr. proizvodi od pluta, prozori s tri izolacijska sloja, izolacijski materijali za fasade, krovove i drugi elementi zgrada, kao što su materijali izrađeni od staklene vune, kamene vune, celuloze, polimera i poliuretana i ostali
- ◆ obnovljeni drveni spremnici
- ◆ biogoriva
- ◆ regenerirana guma u osnovnim oblicima ili u pločama, listovima ili trakama, vreće i torbe od biološke plastike
- ◆ cijevi za uređaje za pročišćavanje otpadnih voda te za vodno gospodarstvo

- ◇ vreće i vrećice kojima se zamjenjuju plastične vrećice; kante, kutije, spremnici i ostale posude za skladištenje i prijevoz otpada
- ◇ rupičasta vjedra i slični predmeti za filtriranje vode na ulazu u odvode; vreće i vrećice kojima se zamjenjuju plastične vrećice; kante, kutije, spremnici i ostale posude za skladištenje i prijevoz otpada
- ◇ ploče, blokovi i slični predmeti od biljnih vlakana, slame ili drvnog otpada, spojeni mineralnim vezivima
- ◇ posebna oprema proizvedena za zaštitu okoliša i proizvodi za upravljanje resursima: npr. termostati za reguliranje grijanja i hlađenja, termostatski ventili, toplinske crpke, kondenzacijski kotlovi, solarni grijači vode
- ◇ olovni spremnici za radioaktivni otpad
- ◇ instrumenti, strojevi i uređaji za analizu onečišćujućih tvari, filtriranje ili pročišćavanje plinova i tekućina, posebna oprema proizvedena za zaštitu okoliša i proizvodi za upravljanje resursima: npr. termostati za reguliranje grijanja i hlađenja, termostatski ventili, toplinske crpke, kondenzacijski kotlovi, solarni grijači vode
- ◇ svjetiljke s izbojem kao svjetiljke niskog pritiska (npr. kompaktne fluorescentne svjetiljke) i najučinkovitiji kućanski aparati
- ◇ posebna oprema za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora: npr. sustavi za skladištenje bioplina, kotlovi na drva i ostali uređaji, solarne ploče i fotonaponske ćelije, hidraulične turbine i vodenična kola, vjetroturbine; posebna oprema proizvedena za zaštitu okoliša i proizvodi za upravljanje resursima: npr. termostati za reguliranje grijanja i hlađenja, termostatski ventili, toplinske crpke, kondenzacijski kotlovi, solarni grijači vode
- ◇ pumpe za pročišćavanje otpadnih voda
- ◇ strojevi za obradu otpada (npr. koji se upotrebljavaju na odlagalištima),
- ◇ instrumenti, strojevi i uređaji za analizu onečišćujućih tvari, filtriranje ili pročišćavanje plinova i tekućina,
- ◇ strojevi za oporabu metala
- ◇ električna prijevozna oprema i energetski učinkovitija prijevozna oprema; vozila za prikupljanje otpadnih voda i čišćenje odvoda
- ◇ električna prijevozna oprema i energetski učinkovitija prijevozna oprema; ispušne cijevi i njihovi dijelovi (i filtri za čestice)
- ◇ usluge održavanja, popravka i instalacije ekoloških proizvoda
- ◇ usluge održavanja i popravka za smanjivanje gubitka vode

PRIMJERI RADNIH MJESTA

Sva zanimanja

ENERGIJA IZ OBNOVLJIVIH IZVORA

Proizvodnja energije iz obnovljivih izvora uključuje proizvodnju električne energije ili topline koja je proizvedena iz energije vjetra, solarne energije (toplinsku, fotonaponsku i

koncentriranu), hidroenergije, energije plime i oseke, geotermalne energiju, toplinu okoline koju hvataju toplinske pumpe, biogoriva i obnovljivih dijelova otpada.

NKD KLASIFIKACIJA

3511	Proizvodnja električne energije
3521	Proizvodnja plina
3530	Opskrba parom i klimatizacija
7111	Arhitektonske djelatnosti
7112	Inženjerstvo i s njim povezano tehničko savjetovanje

INDIKATIVNA LISTA PROIZVODA I USLUGA

Električna struja, plin i toplina iz obnovljivih izvora

DODATNI UVJETI ZA GOPODARSKI SUBJEKT

Gospodarski subjekt mora biti upisan u Registar obnovljivih izvora energije i kogeneracije te povlaštenih proizvođača (Registar OIEKPP)

PRIMJERI RADNIH MJESTA

- Inženjeri elektroenergetskog sustava
- Instalateri trafostanica
- Kontrolni inženjeri
- Serviseri za održavanje

ODRŽIVA OPSKRBA I UPRAVLJANJE VODAMA, GOSPODARENJE OTPADOM TE SANACIJA OKOLIŠA

Održiva opskrba i upravljanje vodama, poboljšanje učinkovitosti vodnog sustava, gospodarenje otpadom te sanacija okoliša podrazumijeva usluge

koje se obavljaju sukladno načelima propisanim Zakonom o vodama, Zakonom o gospodaranju otpadom te Zakonom o zaštiti okoliša.

NKD KLASIFIKACIJA

3600	Skupljanje, pročišćavanje i opskrba vodom
3700	Uklanjanje otpadnih voda
3811	Skupljanje neopasnog otpada
3812	Skupljanje opasnog otpada
3821	Obrada i zbrinjavanje neopasnog otpada
3822	Obrada i zbrinjavanje opasnog otpada
3831	Rastavljanje olupina
3832	Oporaba posebno izdvojenih materijala
3900	Djelatnosti sanacije okoliša te ostale djelatnosti gospodarenja otpadom

INDIKATIVNA LISTA PROIZVODA I USLUGA

- ◇ usluge odvodnje: prikupljanje, prijevoz i pročišćavanje otpadnih voda, rad, održavanje i čišćenje sustava odvodnje, desalinizirana voda i prikupljena kišnica; održavanje vodo-vodnih cijevi radi smanjivanja gubitka vode
- ◇ usluge prikupljanja, obrade i odlaganja opasnog i neopasnog otpada
- ◇ rastavljanje olupina
- ◇ usluge uporabe materijala; sekundarne sirovine
- ◇ usluge sanacije i čišćenja tla, podzemnih i površinskih voda; usluga sanacije i čišćenja zraka; ostale usluge sanacije i posebne kontrole onečišćenja, usluge prikupljanja drenažnih voda radi sprječavanja onečišćenja podzemnih voda,

DODATNI UVJETI ZA GOPODARSKI SUBJEKT

Gospodarski subjekt mora biti upisan u odgovarajuće upisnike sukladno važećim Zakonima

PRIMJERI RADNIH MJESTA

- ◇ Tehničari pripreme i obrade vode
- ◇ Ekološki tehničari
- ◇ Komunalni djelatnici

ZELENA / ODRŽIVA GRADNJA

Zelena gradnja se odnosi se na procese koji stvaranje i korištenje izgrađenog okoliša čine što prijateljskijim za prirodni okoliš. Od faze projektiranja do montaže do funkcionalnosti strukture po završetku, zelena gradnja usredotočuje se na smanjenje negativnih utjecaja na okoliš pa čak i na dodavanje nekih pozitivnih prednosti.

Načela zelene gradnje su sljedeća:

KORIŠTENJE I RECIKLAŽA ODRŽIVIH MATERIJALA

Jedan od aspekata gradnje koji ima najveći negativan utjecaj na okoliš je obrada građevinskog materijala. Stvaranje drva, čelika, betona i drugih materijala koji se koriste u građevinarstvu može uzrokovati krčenje šuma, onečišćenje, emisije ugljika i druge štetne učinke.

Kako bi se taj utjecaj smanjio, zelena gradnja koristi ekološki prihvatljivije prirodne materijale umjesto teško obrađene ili potencijalno otrovne. Druga mogućnost je korištenje kvalitetnijih materijala kako bi se smanjila potreba za čestim popravcima ili zamjenama.

Građevinski timovi također mogu reciklirati materijale koji su spašeni iz srušenih zgrada

ili sastrugani kao neiskorištene komponente iz drugih projekata. Beton i drugi materijali također se mogu reciklirati.

PREFABRIKACIJA I PAMETNIJI PROCESI GRADNJE

Modularna gradnja je jedna od metoda gradnje koja pokazuje obećavajuće rezultate u ekološki prihvatljivoj gradnji. Umjesto da se struktura u potpunosti gradi na licu mjesta, modularna gradnja uključuje korištenje većih komponenti koje su montažne ili izrađene u objektu izvan gradilišta. Prefabrikacija omogućuje ugradnju kontroliranijeg okruženja, što može rezultirati manjim otpadom materijala, smanjenom potrošnjom energije i višom kvalitetom gradnje. Prefabricirani dijelovi poput zidnih segmenata transportiraju se na mjesto projekta, gdje se sklapaju.

UKLJUČIVANJE ALTERNATIVNIH IZVORA ENERGIJE

Zelene zgrade često se okreću čistim alternativnim energetske opcijama kao sredstvu za napajanje (ili djelomično napajanje) svojih funkcija.

Za većinu zgrada, jednostavan način za to je korištenje solarnih panela koji mogu prikupljati sunčevu svjetlost izloženu vrhu zgrade svaki dan i pomoći u stvaranju električne energije.

INSTALACIJA ENERGETSKI UČINKOVIH UREĐAJA

Moderne zgrade imaju svjetla, HVAC jedinice, tekuću vodu i druge sadržaje koji zahtijevaju potrošnju struju i resurse. Za mnoge od njih postoje ekološki prihvatljive opcije koje poboljšavaju učinkovitost i smanjuju potrošnju energije i troškove u usporedbi s drugim opcijama.

Jedan primjer za to su prozori. Ugradnja visokokvalitetnih prozora s dvostrukim staklima s jakim brtvljenjem može smanjiti neželjeni prijenos topline i potrošnju energije. Slični učinci mogu se postići nadogradnjom vrata i izolacije. Ostali primjeri ekološki prihvatljivih uređaja uključuju:

- ◆ Energetski učinkovite žarulje
- ◆ Automatski senzori za isključivanje svjetla kada se soba ne koristi
- ◆ Zahodi s promjenjivom jačinom ispiranja
- ◆ Slavine sa senzorom pokreta u kupaonicama i kuhinjama

Pod zelenom/održivom gradnjom obuhvaćena je i energetska obnova postojećih zgrada te sve usluge koje se odnose na održavanja, popravka i instalacije ekoloških proizvoda

NKD KLASIFIKACIJA

4110	Organizacija izvedbe projekata za zgrade
4120	Gradnja stambenih i nestambenih zgrada
4221	Gradnja cjevovoda za tekućine i plinove
4222	Gradnja vodova za električnu struju i telekomunikacije
4299	Gradnja ostalih građevina niskogradnje, d. n.
4311	Uklanjanje građevina
4312	Pripremni radovi na gradilištu
4313	Pokusno bušenje i sondiranje terena za gradnju
4321	Elektroinstalacijski radovi
4322	Uvođenje instalacija vodovoda, kanalizacije i plina i instalacija za grijanje i klimatizaciju
4329	Ostali građevinski instalacijski radovi
4331	Fasadni i štukatorski radovi
4332	Ugradnja stolarije
4333	Postavljanje podnih i zidnih obloga
4334	Soboslikarski i staklarski radovi
4339	Ostali završni građevinski radovi
4391	Radovi na krovu
4399	Ostale specijalizirane građevinske djelatnosti, d. n.
7111	Arhitektonske djelatnosti
7112	Inženjerstvo i s njim povezano tehničko savjetovanje

INDIKATIVNA LISTA PROIZVODA I USLUGA

- energetski učinkovite i pasivne zgrade i energetska obnova postojećih zgrada
- usluge održavanja i popravka vodovodnih mreža
- sustavi za obradu otpadnih voda i otpada i sustavi odvodnje
- postavljanje fotonaponskih ploča
- usluge održavanja, popravka i instalacije ekoloških proizvoda

PRIMJERI RADNIH MJESTA

- Nadzornici gradnje
- Građevinski inženjeri
- Voditelji gradilišta
- Električari
- Vodoinstalateri
- Instalateri
- Zidari
- Arhitekti i inženjeri za energetski učinkovite i pasivne zgrade

ČISTA MOBILNOST

Čista mobilnost obuhvaća sve načine prijevoza koji koriste alternativna goriva ili napredne tehnologije

za smanjenje emisije stakleničkih plinova. To može uključivati plug-in hibridna i električna vozila.

NKD KLASIFIKACIJA

4931	Gradski i prigradski kopneni prijevoz putnika
3700	Taksi služba
4939	Ostali kopneni prijevoz putnika, d. n.
4941	Cestovni prijevoz robe
5010	Pomorski i obalni prijevoz putnika
5020	Pomorski i obalni prijevoz robe
5030	Prijevoz putnika unutrašnjim vodenim putovima
5040	Prijevoz robe unutrašnjim vodenim putovima
7120	Tehničko ispitivanje i analiza

INDIKATIVNA LISTA PROIZVODA I USLUGA

- usluge prijevoza s niskougličnim vozilima i plovilima

PRIMJERI RADNIH MJESTA

- Vozači niskougličnih vozila
- Operativci i tehničari za održavanje vozila
- Operativci u logistici

ZELENE STRUČNE, ZNANSTVENE, TEHNIČKE I OBRAZOVNE DJELATNOSTI

Zelene stručne, znanstvene, tehničke i obrazovne djelatnosti odnose se na procjenu usklađenosti s okolišnim standardima i provedbu okolišnih pro-

pisa/standarda, osiguravaju obrazovanje i obuku vezano uz zelene tehnologije i prakse te povećavaju opću razinu svijesti javnosti o pitanjima okoliša.

NKD KLASIFIKACIJA

7211	Istraživanje i eksperimentalni razvoj u biotehnologiji
7219	Ostalo istraživanje i eksperimentalni razvoj u prirodnim, tehničkim i tehnološkim znanostima
7490	Ostale stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti, d. n.
8541	Obrazovanje nakon srednjeg koje nije visoko
8542	Visoko obrazovanje
8551	Obrazovanje i poučavanje u području sporta i rekreacije
8552	Obrazovanje i poučavanje u području kulture
8559	Ostalo obrazovanje i poučavanje, d. n.
8560	Pomoćne uslužne djelatnosti u obrazovanju

INDIKATIVNA LISTA PROIZVODA/USLUGA

- ◇ usluge osposobljavanja za zaštitu okoliša i upravljanje resursima
- ◇ usluge ekološkog savjetovanja
- ◇ usluge istraživanja i razvoja za zaštitu okoliša i upravljanje resursima
- ◇ inženjerske i arhitektonske usluge za energetske učinkovite i pasivne zgrade i energetska obnovu postojećih zgrada, za projekte obnovljive energije, za projekte gospodarenja vodom, otpadnim vodama i otpadom

PRIMJERI RADNIH MJESTA

- ◇ Energetski certifikatori
- ◇ Savjetnici za procjenu utjecaja na okoliš

Poslovi u gospodarskim subjektima koji doprinose zelenoj transformaciji poslovanja

Ekološki prihvatljive tehnologije i prakse mogu se svrstati u jednu ili više od sljedeće 3 kategorije:

1. Energija iz obnovljivih izvora i energetska učinkovitost (CILJ: Ublažavanje klimatskih promjena)

Proizvodnja električne energije, topline ili goriva iz obnovljivih izvora prvenstveno za korištenje unutar gospodarskog subjekta. Korištenje tehnologija i praksi za poboljša-

nje energetske učinkovitosti unutar gospodarskog subjekta. U ovu skupinu uključena je kogeneracija (kombinirana toplinska i električna energija).

2. Smanjenje i uklanjanje onečišćenja, smanjenje stakleničkih plinova te recikliranje i ponovna upotreba (CILJEVI: Prijelaz na kružno gospodarstvo, Sprečavanje i kontrola onečišćenja)

Korištenje tehnologija i praksi unutar gospodarskog subjekta za:

- Smanjenje ili eliminiranje stvaranja ili oslobađanja zagađivača ili otrovnih spojeva, ili uklanjanje onečišćujućih tvari ili opasnog otpada iz okoliša.
- Smanjenje emisije stakleničkih plinova drugim metodama osim proizvodnje obnovljive energije i energetske učinkovitosti.
- Smanjenje ili eliminiranje stvaranja otpadnih materijala; prikupljanje, ponovno korištenje, obnavljanje, recikliranje ili kompostiranje otpadnih materijala ili otpadnih voda.

3. Očuvanje prirodnih resursa (CILJEVI: Održiva uporaba i zaštita vodnih i morskih resursa, Zaštita i obnova bioraznolikosti i ekosustava, Prilagodba klimatskim promjenama)

Korištenje tehnologija i praksi unutar ustanove za očuvanje prirodnih resursa. U ovu skupinu uključene su tehnologije i prakse vezane uz organsku poljopri-

vredu i održivo šumarstvo; upravljanje zemljištem; očuvanje tla, vode ili divljih životinja; i upravljanje oborinskim vodama.

PRIMJERI EKOLOŠKI PRIHVATLJIVIH TEHNOLOGIJA I PRAKSI

- ✓ nabavka i korištenje službenih vozila koje za pogon ne koriste fosilna goriva
- ✓ redizajn ambalaže proizvoda kako bi se smanjila upotreba plastike
- ✓ prikupljanje i recikliranje otpada koji nastaje tijekom proizvodnog procesa
- ✓ prikupljanje i recikliranje ambalaže vlastitih proizvoda za proizvodnju zelenih proizvoda za korištenje unutar gospodarskog subjekta

Radna mjesta koja su izravno povezana s takvim procesima i praksama (kojim se istražuju, razvijaju ili koriste/održavaju tehnologije i prakse kako bi umanjili utjecaj gospodarskog subjekta na okoliš, ili u okviru čiji zaduženja je obuka ostalih radnika u tim tehnologijama i praksama) smatrati će se zelenim radnim mjestim.

Takvi radnici mogu obavljati različite djelatnosti, kao što su:

- ◆ Provođenje istraživanja i razvoja procesa za očuvanje energije ili prirodnih resursa ili za smanjenje onečišćenja
- ◆ Planiranje, provedba i praćenje procesa za očuvanje energije ili prirodnih resursa ili za smanjenje onečišćenja
- ◆ Održavanje ili ugradnja opreme ili infrastrukture povezane s procesima za očuvanje energije ili prirodnih resursa ili za smanjenje onečišćenja
- ◆ Mjerenje i kontrola rezultata procesa za očuvanje energije ili prirodnih resursa ili za smanjenje onečišćenja

PRIMJERI ZELENIH RADNIH MJESTA

- ✓ kemijski inženjer koji razvija proces kemijske proizvodnje koji rezultira manjim emisijama onečišćenja zraka
- ✓ radnik koji upravlja opremom za proizvodnju obnovljive energije za proizvodnju električne energije za korištenje unutar ustanove
- ✓ instalater regulacijskih ventila u proizvodnom pogonu koji instalira sustave sa svrhom smanjenja emisije onečišćenja vode
- ✓ kemijski tehničar koji ispituje uzorke zraka za razine emisija onečišćenja

Koja se radna mjesta neće smatrati zelenima?

Radna mjesta izravno vezana za upravljačke funkcije gospodarskog subjekta ili administrativne poslove u vezi s tehničkom podrškom

upravljačkoj strukturi (poput računovodstva, pravne službe, tajništva itd.)

Gospodarski subjekt pruža usluge izrade projekata kompletnih energetske obnove stambenih i gospodarskih objekata. Planira se zapošljavanje ovlaštenog arhitekta za projektiranje energetske obnove.

+ gospodarski subjekt pruža zelenu uslugu i radno mjesto je izravno vezano uz poslovne procese koje se odnose na zelenu uslugu

Gospodarski subjekt pruža usluge izrade projekata kompletnih energetske obnove stambenih i gospodarskih objekata. Planira se zapošljavanje računovođe/računovotkinje.

+ iako gospodarski subjekt pruža zelenu uslugu, radno mjesto nije izravno vezano uz poslovne procese koje se odnose na zelenu uslugu

Radna mjesta u kojima radnik samo u manjem dijelu radnog vremena obavlja poslove koji se odnose na proizvodnju zelenih proizvoda ili zelenih usluga, odnosno u kojima radnik u

manjem dijelu radnog vremena obavlja poslove vezane uz stvaranje/održavanje ekološki prihvatljivih proizvodnih procesa ili smanjeno korištenje prirodnih resursa

Gospodarski subjekt proizvodi kućanske aparate. Dio proizvoda iz portfelja gospodarskog subjekta se mogu klasificirati kao zeleni proizvodi. Planira se zapošljavanje specijalista zaduženog za zeleni dizajn proizvoda u odjelu za istraživanje i razvoj.

Gospodarski subjekt proizvodi kućanske aparate. Dio proizvoda iz portfelja gospodarskog subjekta se mogu klasificirati kao zeleni proizvodi. Planira se zapošljavanje specijalista za dizajn proizvoda u odjelu za istraživanje i razvoj. Zaduženja radnika se odnose na dizajn i razvoj svih proizvoda gospodarskog subjekta.

Radna mjesta u djelatnostima gospodarskog subjekta koja doprinose jednom ili više okoliš-

nih ciljeva, ali koja pritom nanose štetu drugim okolišnim ciljevima

Gospodarski subjekt obavlja djelatnost sakupljanja i zbrinjavanja otpada. Gospodarski subjekt u svojim pogonima spaljuje otpad koji nastaje obradom odvojeno sakupljenoga otpada za kojeg spaljivanje daje najbolji ishod za okoliš. Planira se zapošljavanje komunalnog djelatnika/ce u odjelu za odvoz kućnog otpada.

Gospodarski subjekt obavlja djelatnost sakupljanja i zbrinjavanja otpada. Gospodarski subjekt u svojim pogonima spaljuje otpad koji je odvojeno sakupljen radi pripreme za ponovnu uporabu ili recikliranja. Planira se zapošljavanje komunalnog djelatnika/ce u odjelu za odvoz kućnog otpada.

NAPOMENA: iz naziva radnog mjesta nije moguće utvrditi da li je radno mjesto zeleno, stoga je potrebno povezati radno mjesto s poslovnim

procesima gospodarskog subjekta kojima se stvaraju zeleni proizvodi /pružaju zelene usluge ili s uvođenjem zelene transformacije u poslovanje.

Gospodarski subjekt pruža usluge taxi prijevoza. Vozni park u cijelosti se sastoji od električnih i hibridnih vozila. Planira se zapošljavanje vozača taxi vozila.

+ radno mjesto je povezano s poslovnim procesima čiji krajnji rezultat predstavljaju zeleni proizvodi ili pružanje zelene usluge

Gospodarski subjekt pruža usluge taxi prijevoza. Vozni park se sastoji od vozila koji isključivo koriste fosilna goriva. Planira se zapošljavanje vozača taxi vozila.

+ iako je djelatnost gospodarskog subjekta obuhvaćena u listi prihvatljivih djelatnosti, gospodarski subjekt ne pruža zelenu uslugu

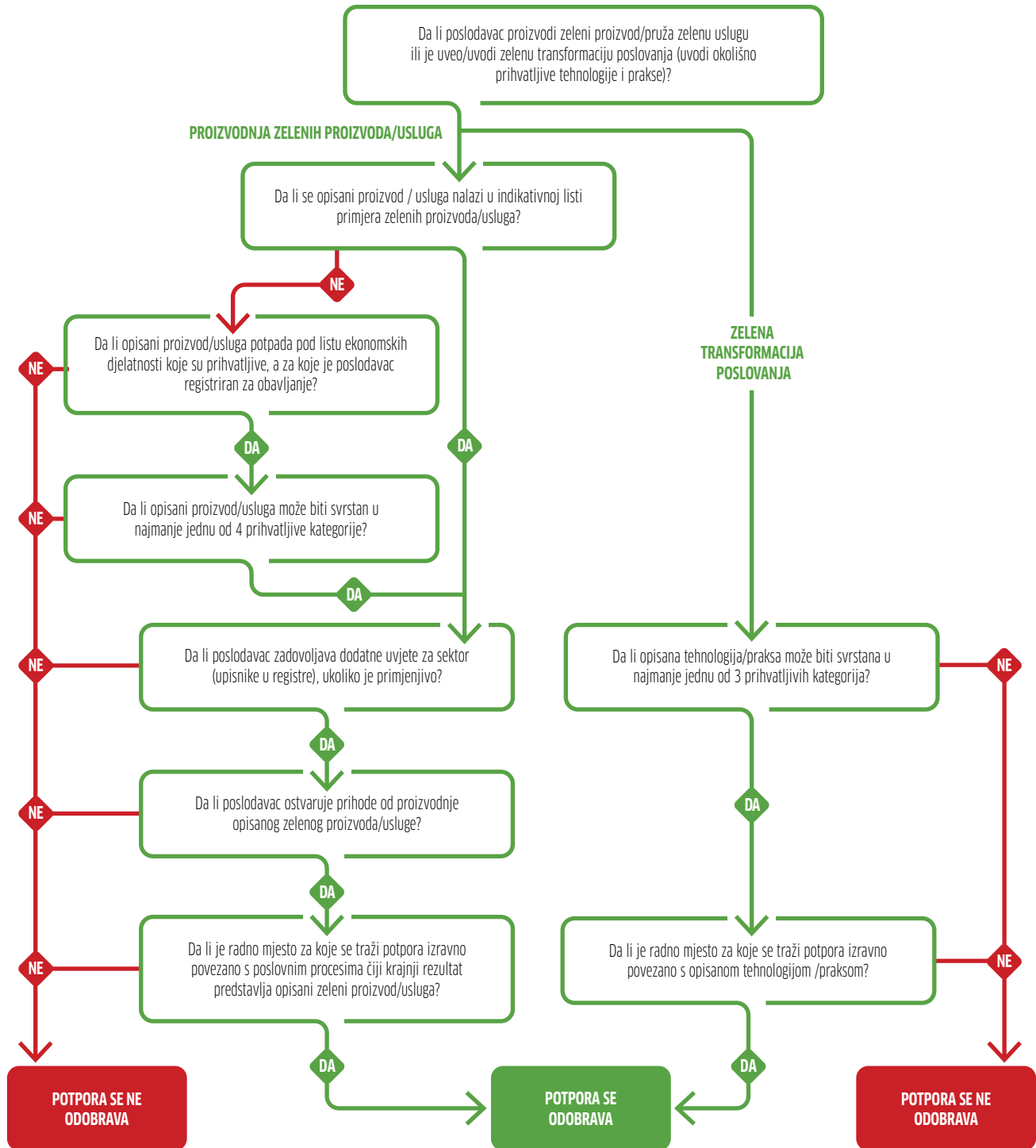
Gospodarski subjekt se bavi proizvodnjom električne energije iz vjetroelektrana. Planira se zapošljavanje osobnog vozača direktora.

+ iako gospodarski subjekt pruža zelenu uslugu, radno mjesto nije izravno vezano uz poslovne procese koje se odnose na zelenu uslugu.

Postupak dodjele potpore

PROCES DONOŠENJA ODLUKA ZA ZELENO RADNO MJESTO

ŠTO SE OČEKUJE OD POSLODAVACA PRILIKOM PREDAJE ZAHTJEVA?

Od poslodavaca se očekuje inicijalno određivanje da li je radno mjesto:

A Izravno povezano s proizvodnjom zelenih proizvoda/pružanjem zelenih usluga

B Izravno povezano s uvođenjem ekološki prihvatljivih proizvodnih procesa i praksi

Radno mjesto mora zadovoljiti samo jednu od dvije navedene definicije, te sukladno odabiru poslodavac popunjava odgovarajuće obrasce.

U slučaju da je radno mjesto izravno povezano s proizvodnjom zelenih proizvoda/ pružanjem zelenih usluga:

- jasan i sažet opis ukupnog poslovanja (opis proizvoda i usluga kojim se ostvaruje većina prihoda na razini gospodarskog subjekta)
- navođenje proizvoda i/ili usluga od kojih gospodarski subjekt ostvaruje prihode, a koje se smatraju zelenim, uz sažet i jasan opis na koji način se isti mogu svrstati pod jednu ili više od 4 kategorija (**Energija iz obnovljivih izvora i energetska učinkovitost, Smanjenje i uklanjanje onečišćenja, smanjenje emisije stakleničkih plinova te recikliranje i ponovna uporaba, Održivo upravljanje i očuvanje prirodnih resursa te prilagodba učincima klimatskih promjena, Usklađenost s okolišnim standardima,**

obrazovanje te podizanje svijesti šire

javnosti) uz napomenu da predmetni proizvod/usluga može podvesti pod jednu od kategorija proizvoda/usluga iz objavljene indikativne liste zelenih proizvoda i usluga

- procjena prihoda od prodaje zelenih proizvoda/usluga na razini gospodarskog subjekta
- uvršćavanje poveznice na službenu mrežnu stranicu gospodarskog subjekta, ukoliko je izrađena
- opis radnog mjesta iz kojeg se jasno može utvrditi povezanost s poslovnim procesom/procesima koji rezultira zelenim proizvodima/uslugama

U slučaju da je radno mjesto izravno povezano s uvođenjem ekološki prihvatljivih proizvodnih procesa i praksi:

- jasan i sažet opis poslovnog procesa od kojeg gospodarski subjekt ostvaruje prihode, a u okviru kojeg je uvedena ekološki prihvatljiva tehnologija ili praksa
- jasan i sažet opis uvedenih ekološki prihvatljivih proizvodnih tehnologija i praksi, na koji način se iste mogu svrstati pod jednu od 3 kategorije (**Energija iz obnovljivih izvora i energetska učinkovitost, Smanjenje i uklanjanje onečišćenja, smanjenje**

emisije stakleničkih plinova te recikliranje i ponovna uporaba, Održivo upravljanje i očuvanje prirodnih resursa te prilagodba učincima klimatskih promjena), te na koji su način transformiraju opisani poslovni proces gospodarskog subjekta

- opis radnog mjesta iz kojeg se jasno može utvrditi povezanost s uvedenim ekološki prihvatljivim proizvodnim procesima i praksama

**Digitalna
radna mjesta
NAČELA**

Za koje gospodarske djelatnosti se može dodijeliti potpora?

Potpora se može dodijeliti svim gospodarskim subjektima, neovisno o djelatnosti koju gospodarski subjekt obavlja.

Koja se radna mjesta mogu smatrati digitalnima?

Digitalna radna mjesta su radna mjesta i poslovi za čije obavljanje osoba mora posjedovati viso-

- ◇ IKT programiranje
- ◇ razvoj aplikacija
- ◇ digitalna poslovna analiza
- ◇ digitalni marketing i kreiranja sadržaja
- ◇ digitalni dizajn i vizualizacija podataka
- ◇ upravljanje digitalnim proizvodima

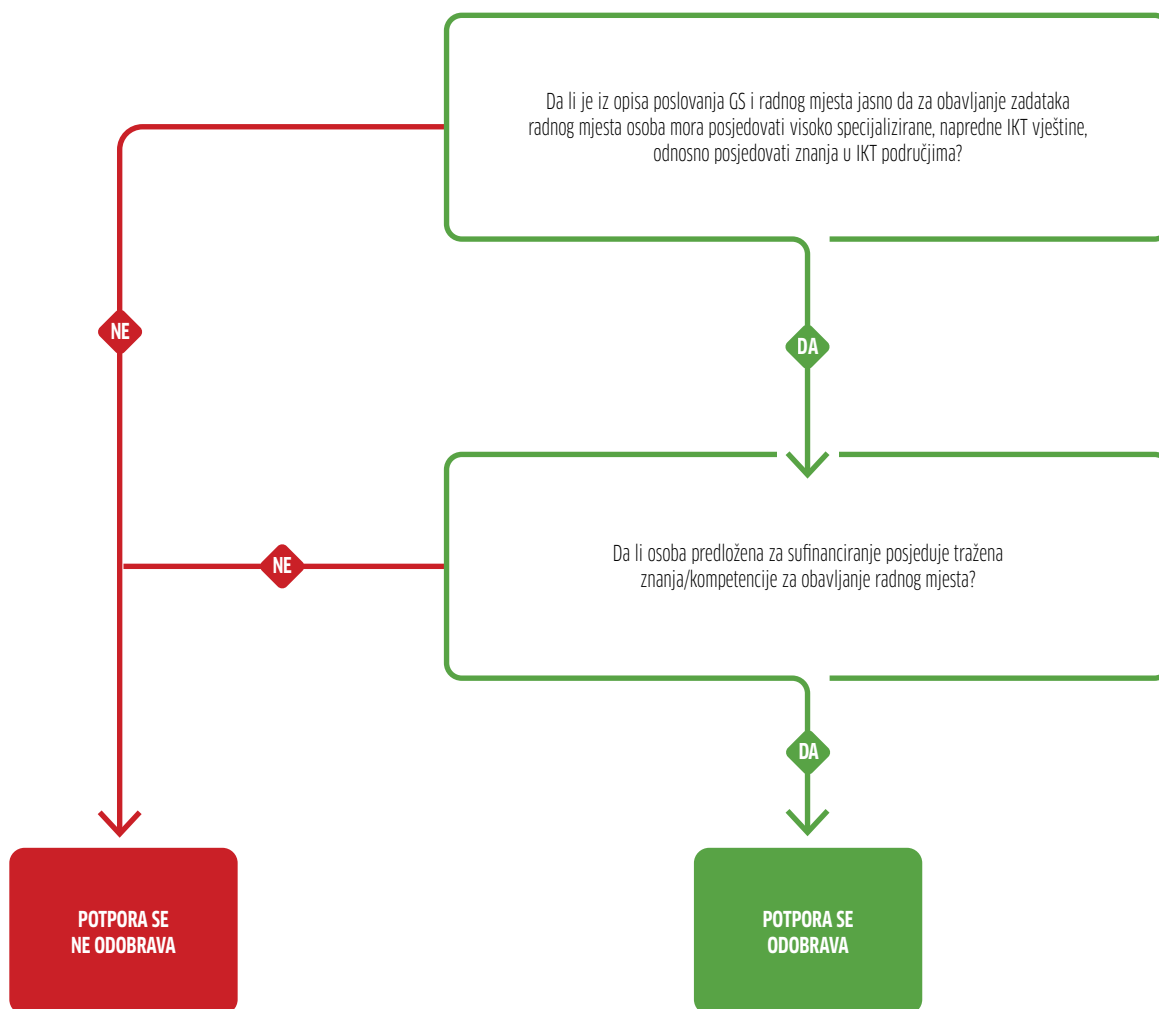
ko specijalizirane, napredne IKT vještine, odnosno posjedovati znanja u sljedećim područjima:

- ◇ podatkovna znanost
- ◇ dizajn korisničkog iskustva
- ◇ robotika
- ◇ razvoj algoritama i/ili proizvoda koji koriste umjetnu inteligenciju/strojno učenje
- ◇ rješenja za internet stvari (senzori, pametni kućanski uređaji) i dr.

Postupak dodjele potpore

PROCES DONOŠENJA ODLUKA

ŠTO SE OČEKUJE OD POSLODAVACA PRILIKOM PREDAJE ZAHTJEVA?

Od poslodavaca se očekuje:

- jasan i sažet opis ukupnog poslovanja (opis proizvoda i usluga kojim se ostvaruje većina prihoda na razini gospodarskog subjekta)
- opis radnog mjesta iz kojeg se jasno može utvrditi da za obavljanje zadataka osoba mora posjedovati visoko specijalizirane, napredne IKT vještine

DODATAK

Okolišni ciljevi - razrada

Okolišni ciljeva na način kako su utvrđeni u Uredbi (EU) 2020/852 o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja:

1. Ublažavanje klimatskih promjena

Gospodarska djelatnost koja znatno doprinosi stabilizaciji koncentracija stakleničkih plinova u atmosferi na razini kojom se sprečava opasno antropogeno uplitanje u klimatski sustav u skladu s dugoročnim ciljem Pariškog sporazuma

- ◇ proizvodnjom, prijenosom, skladištenjem, distribucijom ili uporabom obnovljive energije u skladu s Direktivom (EU) 2018/2001, među ostalim uporabom inovativne tehnologije s potencijalom za znatne uštede u budućnosti ili potrebnim jačanjem ili proširenjem mreže
- ◇ poboljšanjem energetske učinkovitosti, osim za djelatnosti proizvodnje energije iz krutih fosilnih goriva
- ◇ povećanjem čiste ili klimatski neutralne mobilnosti
- ◇ prelaskom na uporabu obnovljivih materijala iz održivih izvora

u pogledu temperature izbjegavanjem ili smanjenjem emisija stakleničkih plinova ili povećanjem uklanjanja stakleničkih plinova, među ostalim s pomoću inovacija u području procesa ili proizvoda, na sljedeće načine:

- ◇ povećanjem uporabe okolišno sigurnih tehnologija hvatanja i uporabe ugljika te hvatanja i skladištenja ugljika kojima se ostvaruje neto smanjenje emisija stakleničkih plinova
- ◇ jačanjem kopnenih ponora ugljika, među ostalim izbjegavanjem krčenja i degradacije šuma, obnovom šuma, održivim upravljanjem i obnovom obradivih zemljišta, travnjaka i močvarnih zemljišta, pošumljavanjem i regenerativnom poljoprivredom
- ◇ uspostavljanjem energetske infrastrukture potrebne za omogućavanje dekarbonizacije energetskih sustava
- ◇ proizvodnjom čistih i učinkovitih goriva iz obnovljivih ili ugljično neutralnih izvora

2. Prilagodba klimatskim promjenama

Gospodarska djelatnost koja:

- Uključuje rješenja za prilagodbu kojima se znatno smanjuje rizik od štetnog učinka trenutačne klime i očekivane buduće klime na tu gospodarsku djelatnost ili se znatno smanjuje taj štetan učinak, bez povećanja rizika od štetnog učinka na ljude, prirodu ili imovinu
- Pruža rješenja za prilagodbu kojima se znatno doprinosi sprečavanju ili smanjenju rizika od štetnog učinka trenutačne klime i očekivane buduće klime na ljude, prirodu ili imovinu, bez povećanja rizika od štetnog učinka na druge ljude, prirodu ili imovinu

3. Održiva uporaba i zaštita vodnih i morskih resursa

Gospodarska djelatnost koja znatno doprinosi postizanju dobrog stanja vodnih tijela, uključujući tijela površinske i podzemne vode, ili sprečavanju pogoršanja vodnih tijela koja su

- Zaštitom okoliša od štetnih učinaka ispuštanja komunalnih i industrijskih otpadnih voda, uključujući kontaminante koji su predmet novonastale zabrinutosti poput farmaceutskih proizvoda i mikroplastike, primjerice osiguravanjem odgovarajućeg prikupljanja, obrade i ispuštanja komunalnih i industrijskih otpadnih voda
- Zaštitom ljudskog zdravlja od štetnog učinka bilo kakvog zagađenja vode namijenjene za ljudsku potrošnju tako da se osigura da ta voda ne sadržava mikroorganizme, parazite i tvari koje predstavljaju potencijalnu opasnost za ljudsko zdravlje te povećava pristup ljudi čistoj vodi za piće
- Poboljšanjem upravljanja vodama i učinkovitošću, među ostalim zaštitom i poboljšanjem stanja vodnih ekosustava, promicanjem održive uporabe vode dugoročnom zaštitom raspoloživih vodnih resursa, uključujući primjenu mjera kao što su ponovna uporaba vode, osiguravanjem postupnog smanjenja emisija onečišćujućih tvari u površinske i podzemne vode, doprinosom ublažavanju posljedica poplava i suša odnosno bilo kojom drugom aktivnošću kojom se štiti ili poboljšava kvalitativno i količinsko stanje vodnih tijela
- Osiguravanjem održive uporabe usluga morskog ekosustava ili doprinosom dobrom stanju okoliša morskih voda, među ostalim zaštitom, očuvanjem ili obnovom morskog okoliša te sprečavanjem ili smanjenjem unosâ u morski okoliš

4. Prijelaz na kružno gospodarstvo

Gospodarska djelatnost koja doprinosi sprečavanju nastanka otpada, ponovnoj uporabi i recikliranju, ako se tom djelatnošću:

- U proizvodnji učinkovitije upotrebljavaju prirodni resursi, uključujući biosirovine iz održivih izvora i ostale sirovine, među ostalim:
  - smanjenjem uporabe primarnih sirovina ili povećanjem uporabe nusproizvoda i sekundarnih sirovina; ili
  - mjerama za učinkovito iskorištavanje resursa i energije
- Povećavaju trajnost, mogućnost popravka, nadogradnja ili ponovna uporabljivost proizvoda, posebice u djelatnostima dizajniranja i proizvodnje
- Povećava mogućnost recikliranja proizvoda, uključujući mogućnost recikliranja pojedinačnih materijala sadržanih u tim proizvodima, među ostalim zamjenom ili smanjenom uporabom proizvoda i materijala koji se ne mogu reciklirati, posebice u djelatnostima dizajniranja i proizvodnje
- Znatno smanjuje udjel opasnih tvari i zamjenjuju posebno zabrinjavajuće tvari u materijalima i proizvodima tijekom njihova životnog ciklusa, u skladu s ciljevima utvrđenim u pravu Unije, među ostalim zamjenom tih tvari sigurnijim alternativama i osiguravanjem sljedivosti
- Produljuje uporaba proizvoda, među ostalim s pomoću ponovne uporabe, dizajna u cilju dugovječnosti, prenamjene, rastavljanja, ponovne proizvodnje, nadogradnje i popravaka te dijeljenja proizvoda
- Povećava uporaba sekundarnih sirovina i njihova kvaliteta, među ostalim visokokvalitetnim recikliranjem otpada
- Sprečava ili smanjuje stvaranje otpada, uključujući stvaranje otpada vađenjem minerala te otpad nastao gradnjom i rušenjem zgrada
- Povećava priprema za ponovnu uporabu i recikliranje otpada
- Povećava razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom koja je potrebna za sprečavanje, za pripremu za ponovnu uporabu i za recikliranje, pri čemu se osigurava da se oporabljeni materijali recikliraju kao visokokvalitetna sekundarna ulazna sirovina u proizvodnji, čime se izbjegava proizvodnja reciklata niže vrijednosti
- Minimizira spaljivanje otpada i izbjegava odlaganje otpada, među ostalim na odlagališta otpada, u skladu s načelima hijerarhije otpada
- Izbjegava i smanjuje smeće

5. Sprečavanje i kontrola onečišćenja

Gospodarska djelatnost koja doprinosi zaštiti okoliša od onečišćenja na sljedeće načine:

- Sprečavanjem ili, ako to nije izvedivo, smanjenjem emisija onečišćujućih tvari u zrak, vodu ili zemlju, a koje nisu emisije stakleničkih plinova
- Ppoboljšanjem razine kvalitete zraka, vode ili tla u područjima u kojima se obavlja gospodarska djelatnost uz istodobno minimiziranje bilo kojeg štetnog učinka i rizika za ljudsko zdravlje i okoliš
- Smanjenjem ili minimiziranjem bilo kojeg štetnog učinka proizvodnje te uporabe i odlaganja kemikalija na ljudsko zdravlje i okoliš
- Čišćenjem smeća i drugih onečišćenja

6. Zaštita i obnova bioraznolikosti i ekosustava

Gospodarska djelatnost koja doprinosi postizanju dobrog stanja ekosustavâ ili zaštiti ekosustavâ koji su već u dobrom stanju, i to:

- Očuvanjem prirode i bioraznolikosti, među ostalim postizanjem povoljnog stanja očuvanosti prirodnih i poluprirodnih staništa i vrsta ili sprečavanjem njihova pogoršanja ako se njihovo stanje očuvanosti već smatra povoljnim te zaštitom i obnovom kopnenih, morskih i drugih vodnih ekosustava kako bi se poboljšalo njihovo stanje i unaprijedila njihova sposobnost pružanja usluga ekosustava
- Održivom uporabom zemljišta i upravljanjem njime, uključujući primjerenu zaštitu bioraznolikosti tla, neutralnost degradacije zemljišta i remedijaciju onečišćenih lokacija
- Održivim poljoprivrednim praksama, uključujući one kojima se doprinosi poboljšanju bioraznolikosti ili zaustavljanju odnosno sprečavanju degradacije tala i drugih ekosustava, krčenja šuma ili gubitka staništa
- Održivim gospodarenjem šumama, uključujući prakse te uporabe šuma i šumskih zemljišta, kojim se doprinosi poboljšanju bioraznolikosti ili zaustavljanju odnosno sprečavanju degradacije ekosustavâ, krčenja šuma i gubitka staništa

